

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΧΑΛΚΙΝΗΣ ΥΔΡΙΑΣ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά το ενεπίγραφο στόμιο υδρίας το οποίο δημοσιεύτηκε από τον Ντίνο Ψυχογιό στο περιοδικό *ΗΛΕΙΑΚΑ*, τεύχη 13, 1957, 311-313 και 22, 1962, 663-666. Από το όλο αγγείο σώζεται σήμερα μόνο το ανωτέρω ενεπίγραφο στόμιο, το οποίο αγόρασε ο Ψυχογιός από πλανόδιο έμπορο, ο οποίος σύμφωνα με δήλωσή του το είχε βρει στην Παλαιόπολη Ηλείας. Εκτός από τη δήλωση αυτή δεν έχουμε καμιά άλλη πληροφορία για τον ακριβή τόπο προέλευσής του. Σήμερα το ανωτέρω εύρημα βρίσκεται στο Νιοχώρι της Ηλείας, στην ιδιωτική συλλογή των κληρονόμων του Ντίνου Ψυχογιού, τους οποίους και ευχαριστώ θερμότατα για την άδεια φωτογράφησης και μελέτης που μου παραχώρησαν τον Δεκέμβριο του 1988.

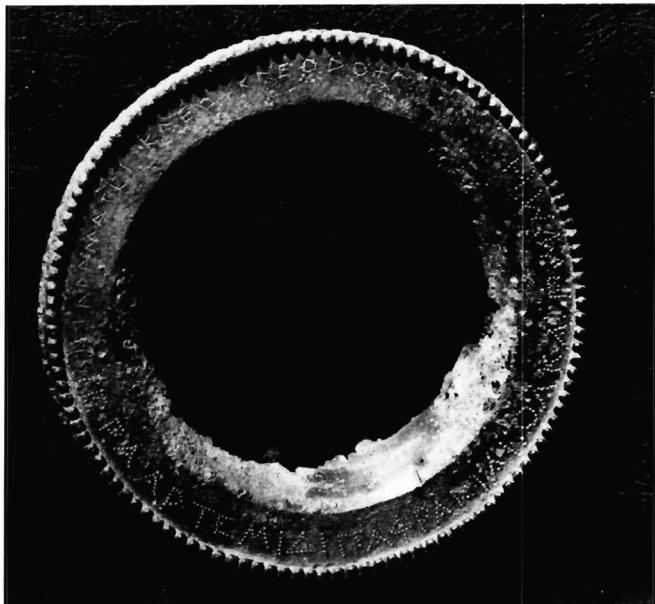
Επίσης, θεωρώ χρέος μου να ευχαριστήσω τη Διευθύντρια του εδώ Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου κ. Dr. Veronika Leon-Μητσοπούλου για την αρχαιολογική βοήθεια και τις επιστημονικές υποδείξεις της, αλλά και τον καθηγητή κ. Dr. Peter Siewert για τα επιγραφικά σχόλια και τις λοιπές υποδείξεις του, προκειμένου να τεκμηριωθεί η παρούσα κατά τρόπο επιστημονικό. Ιδιαίτερες ευχαριστίες επίσης στο φοιτητή της Νομικής του Πανεπιστημίου της Βιέννης κ. Φώτη Σταματόπουλο για την εξαιρετική φωτογράφηση του αγγείου.

Η εξωτερική διάμετρος του στομίου της υδρίας είναι 15 cm και η εσωτερική 11 cm. Οι διαστάσεις, η διακόσμησή του με «αστραγάλους και κυμάτιο» και γενικά η όλη εμφάνισή του δείχνουν καθαρά ότι είναι μέρος υδρίας ή κάλπιδος. Συστηματική μελέτη και απεικόνιση τέτοιων αγγείων έκανε η Erika Diehl στο έργο της *Die Hydria — Formgeschichte und Verwendung im Kult des Altertums* (Mainz 1964).

Επάνω στο στόμιο είναι χαραγμένες δύο επιγραφές. Η πρώτη επιγραφή (=A) είναι εγχάρακτη με ύψος γραμμάτων 4 mm και αναφέρει:

‘Ιεράξ Δάματριγ Κλεόδηγ Κλεοδόξα, δηλ. «αυτή η υδρία είναι ιερή (αφιερωμένη) στη Δήμητρα (την αφιέρωσαν (η) Κλεώ (και η) Κλεοδόξα».

Στη δεύτερη επιγραφή (=B) τα γράμματα, ύψους περίπου 7 mm, αποτελούνται από στιγμές που έχουν κτυπηθεί από αιχμηρό όργανο στην επιφάνεια του

Το ενεπίγραφο στόμιο της υδρίας N. Ψυχογιού.

στομίου, ακριβώς απέναντι από την A επιγραφή, στο άλλο ημισφαίριο. Η επιγραφή έχει ως εξής:

‘Ιερά Αρτέμιδι Παφρακίαι· ολκὰ ΜΜΜΗ,
δηλ. «(αυτή η υδρία είναι) ιερή (αφιερωμένη
στην Ἀρτεμη Παφρακία)· βάρος 7½ μναί».

Πριν από τη λέξη «ολκά» και μετά από αυτήν τα διαστήματα ανάμεσα στα γράμματα είναι μεγαλύτερα απ’ ό,τι στα υπόλοιπα, μέσα στα οποία διακρίνονται δύο ή τρεις στιγμές.

Το γράμμα μετά τη λέξη «ολκά» είναι σύνθεση ενός Π, φαρδύτερο του συνηθισμένου και ενός εντός αυτού εγγεγραμμένου Μ. ‘Οπως είναι γνωστό το Μ ως αριθμός είναι συντομογραφία της λέξης «μνᾶ». Το σύμπλεγμα Π και Μ σημαίνει «π(έντε) μ(ναί)»¹. Ακολουθούν δύο ακόμα Μ Μ, που είναι συντομογραφία της λέξης «μνᾶ» και εδώ έχουν την έννοια αριθμών, δηλ. μιας μνας.

Το τελευταίο γράμμα Η υποδηλώνει τη λέξη «ἡ(μισυς) και εδώ «ἡ(μίσεια) δηλ. μισή μνα». Πρβλ. Tod, 109 Η = ἡ(μισυς) οβιολός.

‘Ολοι οι αριθμοί μαζί μάς δίνουν το βάρος των 7½ μνων.

Πολύ σωστά παρατηρεί ο Ψυχογιός, με αφορμή

I. Πρβλ. M. N. Tod, BSA 18, 1911-12, 105-106, 107, 111-112.

τη λέξη «ίερά», ότι οι επιγραφές δεν είναι ηλειακές, γιατί η αντίστοιχη ηλειακή διατύπωση της λέξης είναι «ίαρά» και η λέξη «ίερός» με πτώση δοτική αντί γενική χρησιμοποιείται συνήθως στην αρχαία αρκαδική διάλεκτο². Με αυτό το δεδομένο, δηλ. την αρκαδική διάλεκτο των επιγραφών και σε συνδυασμό με το γεγονός της ευρύτατα διαδεδομένης λατρείας της θεάς Δήμητρας στην Αρκαδία και της μορφής των γραμμάτων της επιγραφής Α, οδηγούμαστε στο σίγουρο συμπέρασμα ότι η υδρία είναι αρκαδικής προέλευσης.

Τα γράμματα της επιγραφής και ιδιαίτερα η μορφή των Α, Δ, Ε, Λ και Ρ χρονολογούνται στο δεύτερο μισό του 5ου αι. π.Χ.³. Εν τούτοις η μορφή αυτή των γραμμάτων δεν είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστική και ενδεικτική στο να εντοπίσουμε την αρκαδική πόλη στην οποία χαράχτηκαν. Η διακόσμηση του στομίου επίσης ενισχύει το συμπέρασμά μας ότι η υδρία αυτή πρέπει να κατασκευάστηκε τον 5ο αι. π.Χ. Η επιγραφή Β με τις γραμμές Α, Λ, Μ ελαφρά καμπυλωτές, με τη μεσαία οριζόντια γραμμή του Ε πιο κοντή από τις δύο άλλες οριζόντιες και με το Φ σε σχήμα μισοφέγγαρου, είναι Ελληνιστικής εποχής⁴.

Η Κλεώ και η Κλεοδόξα, οι οποίες αφιέρωσαν την υδρία στη Δήμητρα, ίσως ανήκαν στην ίδια οικογένεια — αδελφές ή μητέρα και κόρη — στην οποία το συνθετικό «κλεο» υποδηλώνει κληρονομικότητα.

Πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι η υδρία πρώτα αφιερώθηκε στη Δήμητρα και κατόπιν στην Ἀρτεμη. Δύο υποθέσεις είναι πιθανές: ή ότι η υδρία βρισκόταν σε ένα κοινό ιερό των δύο θεοτήτων και αρχικά ήταν αφιερωμένη στη Δήμητρα και κατόπιν στην Ἀρτεμη ή ότι αφιερώθηκε κατ' αρχήν στο Ιερό της Δήμητρας και αργότερα, όμως, μεταφέρθηκε στο Ιερό της Ἀρτεμης, όπου και αφιερώθηκε.

Ένα άλλο πρόβλημα που ανακύπτει είναι το προσωνύμιο της Ἀρτεμης «Παφρακία», για το οποίο μέχρι σήμερα δεν υπάρχει άλλη μαρτυρία⁵.

Για το βάρος της υδρίας έχουμε τον αριθμό 7½ μναι. Μια ολόκληρη υδρία του 5ου αι. π.Χ. που βρίσκεται στο Kunsthistorisches Museum της Βιέννης, με το ίδιο σχεδόν μέγεθος στομίου (15,35 cm), τον ίδιο διάκοσμο και ύψος 39 cm, ζυγίζει 4,750 kg⁶. Εάν υποθετικά ταυτίζαμε τα βάρη των δύο υδριών, θα προέκυπτε ότι μια μνα ζυγίζει 4570 : 7,5 = 609,33 gr. Το βάρος μιας μνας στην αρχαία Ελλάδα κυμαίνεται ανάμεσα στα 363 και 624 gr⁷.

Μια υδρία άγνωστης προέλευσης με παρόμοιες επιγραφές δημοσιεύτηκε σε έναν κατάλογο πώλησης αρχαιοτήτων το 1963⁸.

Η πρώτη επιγραφή υστεροαρχαϊκής εποχής είναι επίσης χαραγμένη στο στόμιο της υδρίας και αναφέρει:

'Ιερά Δάματρι Ε .....

Τα γράμματα της δεύτερης επιγραφής αποτελούνται από στιγμές, όπως και τα γράμματα της Β επιγραφής στο στόμιο της υδρίας του Ψυχογιού. Επίσης η μορφή των γραμμάτων και των δύο επιγραφών είναι η ίδια, όπως ίδια είναι και τα αριθμητικά ψηφία τα οποία δηλώνουν παρόμοιο βάρος:

'Ολκὰ ΜΜΜΜ, δηλ. βάρος 8 μναι.

Από τη χαρακτηριστική ημικυκλική μορφή του γράμματος Μ της λέξης «Δάματρι» είναι σχεδόν σίγουρο ότι αυτή η υδρία επιγράφηκε στη Μαντινεία της Αρκαδίας⁹ και πιθανώς σε ένα ιερό της Δήμητρας (Παυσ. VIII 8, 1, VIII 9, 2)¹⁰. Από τη δεύτερη επιγραφή προκύπτει ότι στην Ελληνιστική εποχή μάλλον κάποιο δημόσιο πρόσωπο (στην υπηρεσία του Ιερού ή του Κράτους) προσέθεσε το βάρος της υδρίας, στο οποίο αντιστοιχεί η αξία της.

Οι ομοιότητες είναι αξιοσημείωτες:

1) Και οι δύο υδρίες ήταν αρχικά αφιερωμένες στη Δήμητρα.

2) Οι δύο παλαιότερες αναθηματικές επιγραφές είναι χαραγμένες, ενώ τα γράμματα των δύο νεοτέρων αποτελούνται από στιγμές.

2. Πρβλ. L. Dubois, *Recherches sur le dialecte arcadien* (Louvain 1986) II, 199.

3. Πρβλ. H. Jeffery, *The Local Scripts of Archaic Greece* (Oxford 1961) 206-207.

4. Πρβλ. M. Guarducci, *L'epigrafia greca dalle origini al tardo impero* (Roma 1987) 81-84.

5. Πρβλ. M. Jost, *Sanctuaires et Cultes d'Arcadie* (Paris 1985) 571. Βλ. λήμμα Ἀρτεμις, W. H. Roscher, *Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie* (Leipzig 1884-86) 588.

6. E. Diehl, *Die Hydria*, 218 Nr. B 109 και προφορικές πληροφορίες του Dr. W. Oberleitner, διευθυντή της Antikensammlung του Kunsthistorisches Museum Wien, για τις οποίες θερμά τον ευχαριστώ.

7. H. Chantraine, *Mna, Der kleine Pauly* III (1969) 1368.

8. Münzen und Medaillen A. P. Auktion 26 (1963) Nr. 13 = Diehl, *Die Hydria*, Nr. B 39 a.

9. Πρβλ. H. Jeffery, *Writing in Archaic Greece*, 206, 212-213.

10. Παυσ. VIII 8, 1 «μετὰ δὲ τὰ ἐρείπια τῆς Νεστάνης ιερὸν Δήμητρος ἔστιν ἄγιον...». Παυσ. VIII 9, 2 «...Ἐστι δὲ καὶ Διοσκούρων και ἐτέρωθι Δήμητρος και κόρης ιερόν...».

3) Τα γράμματα, οι λέξεις και το σύστημα των αριθμών στις δύο ελληνιστικές επιγραφές είναι παρόμοια.

4) Τα αναφερόμενα βάρη 7½ και 8 μναι διαφέρουν ελάχιστα και προϋπέθεταν πιθανότατα το ίδιο βάρος μιας μνας, δηλ. το ίδιο μετρικό σύστημα.

Υπάρχουν όμως και διαφορές:

1) Στη λέξη «Δάματρι» το Μ της υδρίας του Ψυχογιού είναι κανονικό ενώ στην άλλη έχει ημικυκλική μορφή η οποία δηλώνει την προέλευση από τη Μαντινεία.

2) Στην υδρία της Μαντινείας δεν αναφέρεται τίποτα για κάποιο μεταγενέστερο αφιέρωμα σε μια άλλη θεότητα.

Φαίνεται, όμως, ότι κάποτε στην Ελληνιστική εποχή στη Μαντινεία ή ίσως σε άλλη αρκαδική πόλη έγινε επίσημη καταγραφή του βάρους των αναθημάτων πάνω στα ίδια αναθήματα. Η καταγραφή αυτή πιθανώς να εξυπηρετούσε ή την ευκολότερη ανεύρεση και αναγνώριση των αγγείων στο Ιερό ή την εκτίμηση της περιουσίας του Ιερού σε μέταλλο. Και είναι ενδεχόμενο με αφορμή αυτή την καταγραφή να αποφασίστηκε να μεταφερθεί η υδρία του Ψυχογιού από την ιδιοκτησία του Ιερού της Δήμητρας, στην ιδιοκτησία του Ιερού της Ἀρτεμῆς Παφρακίας, χωρίς καμιά προσπάθεια εξάλειψης της παλιότερης αναθηματικής επιγραφής.

Ως αιτία της μεταφοράς αυτής μπορούμε να υποθέσουμε ή ότι το Ιερό της Δήμητρας είχε στο μεταξύ κατοστραφεί ή καταργηθεί ή ότι η Δήμητρα και η Ἀρτεμῆ είχαν κοινό Ιερό, όπως συνέβαινε στην Αρκαδία, π.χ. στη Ζοϊτία της Μεγαλόπολης και στη Λυκοσούρα (Παυσ. VIII 35, 7, VIII 37, 4)¹¹, ή τέλος ότι στο Ιερό της Δήμητρας εισήχθη αργότερα και η λατρεία της Ἀρτεμῆς Παφρακίας. Από τον Παυσανία (VIII 32, 4·35, 5·47, 6)¹² γνωρίζουμε ότι τον 3ο αι. π.Χ. κτίστηκαν στην Αρκαδία καινούργια Ιερά για την Ἀρτεμῆ και συγκεκριμένα της Ἀρτεμῆς Αγροτέρας, της Ἀρτεμῆς Σκιατίδας και της Ἀρτεμῆς Ήγεμόνης. Έτσι ίσως περισσότερο πιθανόν είναι ότι η υδρία μεταφερώθηκε και μεταγράφηκε, επειδή η Ἀρτεμῖς έγινε σύνναος της Δήμητρας και η υδρία ήταν αναγκαία για τη λατρεία της¹³.

Και τίθεται το ερώτημα: πώς ήλθε η υδρία από την Αρκαδία στην Ηλεία; Σύμφωνα πάντα με τη μαρτυρία του Ψυχογιού, η οποία δεν πρέπει αυτή καθ' εαυτή να τεθεί σε αμφισβήτηση, ο πλανόδιος έμπορος από τον οποίο την αγόρασε τον διαβεβαιώσε ότι είχε βρεθεί στα περίχωρα της Παλαιόπολης, δηλ. στην αρχαία Ἡλιδα. Ο κατάλογος χάλκι-

νων υδριών της Diehl¹⁴ αναφέρει πέντε υδρίες (B 51, 66, 80, 151, 212) με προέλευση δήθεν την Παλαιόπολη της Ηλείας οι οποίες βρίσκονται στη Βοστώνη των ΗΠΑ. Φαίνεται, λοιπόν, ότι η Παλαιόπολη φημίζεται για την πώληση χάλκινων υδριών. Από τις παλιές Αυστριακές ανασκαφές έχει διαπιστωθεί ότι στο έδαφος της αρχαίας Ἡλιδας βρίσκονται τέτοιες υδρίες¹⁵.

Επομένως οι πληροφορίες προέλευσης είναι δυνατόν να ευσταθούν. Ενδέχεται όμως, αν εκείνος ο πλανόδιος ήταν αρχαιοκάπηλος, η συγκεκριμένη πληροφορία του για ευνόητους λόγους να είναι αναξιόπιστη. Στην περίπτωση της υδρίας του Ψυχογιού είναι λιγότερο πιθανόν ένας αρχαίος κάτοικος της Ηλείας να έκανε την iεροσυλία και να έκλεψε το ανάθημα από το αρκαδικό Ιερό, απ' ότι να μεταφέρθηκε η υδρία από έναν σύγχρονο αρχαιοκάπηλο στην Ηλεία. Οι ανωτέρω εικασίες είναι απόρροια του γεγονότος ότι είναι άγνωστος ο ακριβής τόπος προέλευσης του αντικειμένου. Συνάμα αποδεικνύουν τις δυσκολίες του ερευνητή στην περίπτωση αυτή για τη συναγωγή ορθών συμπερασμάτων, δυσκολίες που θα είχαν αν όχι αρθεί, τουλάχιστον περιοριστεί, αν ήταν αυστηρότερος ο έλεγχος των Αρχών στη φύλαξη των αρχαιοτήτων. Το σύγχρονο κράτος σε σχέση με το παρελθόν επιδεικνύει ιδιαίτερη εναισθησία στον τομέα αυτό, λαμβανομένου υπόψη ότι η Ελλάδα, τόσο η ηπειρωτική όσο και η υποθαλάσσια, είναι ένα απέραντο υπαίθριο μουσείο με περιορισμένες τις δυνατότητες φύλαξης του. Ένα μεγάλο μέρος του καθήκοντος της διαφύλαξης της αρχαίας μας κληρονομιάς πέφτει και στους δικούς μας ώμους, ως απλών πολι-

11. Παυσ. VIII 35, 7 «Μένει δὲ ἐν Ζοϊτίᾳ Δήμητρος ναὸς καὶ Ἀρτέμιδος». Παυσ. VII 37, 4 «Τοῦ θρόνου δὲ ἐκατέρωθεν Ἀρτεμίς μὲν παρὰ τὴν Δήμητραν ἔστηκεν...». Πρβλ. R. Striglitz, *Die großen Götterinnenden Arkadiens*, ÖJh 15, 1967, 59-61, 30 κ.ε. Πρβλ. M. Jost, *Sanctuaires et Cultes d'Arcadie*, 172 κ.ε., 327-329, 337.

12. Παυσ. VIII 32, 4 «Ἐστὶ δὲ ἐν τῇ μοίρᾳ ταύτῃ λόφος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ Ἀγροτέρας ἐν αὐτῷ ναὸς Ἀρτέμιδος, ἀνάθημα Ἀριστοδήμου καὶ τοῦτο». Παυσ. VIII 35, 5 «...καὶ Ἀρτέμιδος Σκιατίδος ἐρείπια ἐστὶν ιεροῦ ποιῆσαι δὲ αὐτὸν ἐλέγετο Ἀριστόδημος δι τυραννήσας». Παυσ. VIII 47, 6 «Ἐς δὲ τὴν Ἀρτεμιν, (τὴν) Ἡγεμόνην τὴν αὐτήν, τοιάδε λέγουσιν... καὶ εἰς Τεγέαν ἐποίησεν ιερὸν τῇ Ἀρτέμιδιν».

13. E. Diehl, *Die Hydria*, 199-201.

14. E. Diehl, *Die Hydria*, 213-223.

15. N. Παπαχατζή, *Παυσανίου Ελλάδος περιήγησις* βιβλ. 4, 5 και 6, Μεσσηνιακά και Ηλιακά, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (Αθήνα 1979) 399.

τών, καθώς και στους μαζικούς φορείς, όπως οι εκπολιτιστικοί Σύλλογοι. Αν λοιπόν εναισθητοποιηθούμε ως πολίτες και αναγγέλλουμε στις αρμόδιες αρχαιολογικές Αρχές καθέτι το οποίο πέφτει στην

αντίληψή μας και έχει σχέση με τον αρχαίο κόσμο, και την κληρονομιά μας προφυλάσσουμε και στην πρόοδο της έρευνας συντελούμε.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΦΡΑΓΚΑΝΔΡΕΑΣ

ZUSAMMENFASSUNG

INSCHRIFTEN EINER BRONZEHYDRIA AUS PRIVATBESITZ IN ELIS

Der folgende Vortrag behandelt zwei Inschriften auf dem Rand einer Hydria oder Kalpis, die sich im Dorf Neochori/Elis in der Privatsammlung der Erben des Dinos Psychogios befindet. Jener hatte sie von einem Straßenhändler erstanden und in den *HΛΕΙΑ-ΚΑ* 13, 1957, 311-313, und 22, 1962, 663-666 publiziert.

Der äußere Randdurchmesser beträgt 15 cm, der Innendurchmesser 11 cm. Der Rand ist mit einem Astragal und Kymation verziert. Weiters sind hier noch zwei Inschriften zu sehen. Die erste lautet: 'Ιερὰ Δάματριν Κλεὸν Κλεοδόξα. Daraus ergibt sich, daß diese Hydria der Demeter von Kleo und Kleodoxa geweiht wurde. Es handelt sich um ein grafitto mit einer Buchstabenhöhe von 4 mm. Auf Grund der Form der Buchstaben A, Δ, Ε, Λ, Ρ wird die Inschrift in die zweite Hälfte des 5. Jhs. datiert.

Die zweite, welche sich auf der anderen Seite des Randes befindet, ist folgendermaßen zu lesen: 'Ιερὰ Ἀρτέμιδι Παφρακία ὀλκὰ ΜΜΗ, d. h. daß diese Hydria der Artemis Paphrakia geweiht ist und 7½ Minen wiegt. Die Buchstaben sind in diesem Falle punktiert und 7 mm hoch. Nach dem Wort ὀλκά folgt eine Gewichtsangabe mit einer Ligatur aus Π und Μ, was 5 Minen bedeutet. M steht für eine Mine, H ist die Abkürzung von "Ημισυς", also ein halb. Das ergibt insgesamt ein Gewicht von 7½ Minen. Das Wort 'Ιερά verrät, daß die Inschrift in arkadischem Dialekt geschrieben ist. Die elische Entsprechung wäre 'Ιαρά. Die Buchstabenform dieser Inschrift und insbesondere die runde Form des Α, Λ, Μ sowie die Form des Ε und Φ legen eine Datierung in hellenistische Zeit nahe. Aus dieser zweiten Inschrift erfahren wir eine uns bislang unbekannte Epiklese des Artemis, nämlich Paphrakia.

Als Vergleichsbeispiel läßt sich eine Hydria anführen, die in einem Verkaufskatalog von Antiken des Jahres 1936 publiziert ist (Münzen und Medail len, A. G. Auktion 26 (1963) Nr 13 — E. Diehl, Die

Hydria Nr. B 39 a) und ebenfalls zwei Inschriften trägt. Die erste ist eine spätarchaische Ritzinschrift auf dem Rand der Hydria: 'Ιερὰ Δάματρι Ε (.....). Die zweite Inschrift lautet: 'Ολκὰ ΜΜΜΗ. Die Buchstaben dieser Inschrift sind ebenfalls punktiert. Ihre Form ist dieselbe wie in der zweiten Inschrift der Psychogios-Hydria. Ihr ist auch eine fast gleichlau tende Gewichtsangabe beigefügt. Durch die charakteristische halbkreisartige Form des Buchstabens M läßt sich mit Sicherheit aussagen, daß diese Hydria im arkadischen Mantinea beschriftet worden ist.

Durch die Gegenüberstellung der Inschriften der Hydria des Psychogios und jener des Kataloges ergeben sich die nachstehenden Schlußfolgerungen:

Die Hydria aus der Sammlung Psychogios ist arkadischer Herkunft, basierend auf der Vergleichbarkeit der Buchstaben und auf der Erwähnung des Namens der Demeter, die vor allem in Arkadien verehrt wurde.

Die Hydria wurde zunächst der Demeter und erst später der Artemis geweiht. Dies bedeutet, daß die Hydria entweder aus einem gemeinsamen Heiligtum der beiden Göttinnen stammt oder, daß sie zunächst Demeter geweiht war und erst später in ein Heiligtum der Artemis Paphrakia überführt wurde, nachdem das Heiligtum der Demeter aufgelassen worden war. Eine dritte Erklärung wäre eine spätere Beistellung der Verehrung der Artemis Paphrakia zu jener der Demeter, wohl die wahrscheinlichste Variante.

In hellenistischer Zeit registrierte irgendein öffentlicher Beamter das Gewicht der Hydrien des Heiligtums.

Nach der Aussage des Straßenhändlers wurde die Hydria in Paleopolis, bei der antiken Stadt Elis gefunden. Dies muß nicht unbedingt stimmen. Außerdem ist es wahrscheinlicher, daß die Hydria erst in den letzten Jahrzehnten von Arkadien nach Elis gelangt ist, als in der Antike; damals wäre so etwas Tempelschändung gewesen.